

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: بهمن شفیق

۱۹ اپریل ۲۰۲۴

پسا حمله - ۱ : چه کسی درست می گوید؟ پوتین یا رئیسی؟

اما تفاوت اصلی در اظهارات پوتین است که در بیانیه کرملین منحصراً تأکید وی بر ضرورت خویشتنداری در تشدید اوضاع مورد اشاره قرار گرفته است و در بیانیه ایران به طور آشکار نه تنها محکوم کردن اقدام اسرائیل در حمله به کنسولگری را در بر دارد، بلکه همچنین و صراحتاً اقدام جمهوری اسلامی را بهترین روش برای تنبیه متجاوز می نامد. و این چیز کوچکی نیست.

*****

جان هلمر روزنامه‌نگار امریکائی مقیم روسیه در [یادداشتی](#) به مکالمه بین رؤسای جمهوری ایران و روسیه، رئیسی و پوتین، پرداخته و ضمن اشاره به تفاوت زمانی انتشار بیانیه ها از سوی دو نهاد ریاست جمهوری، تفاوت بسیار چشمگیری در نحوه انعکاس گزارش این صحبت در سایتهای ریاست جمهوری دو کشور را به میان کشیده است. بیانیه دفتر ریاست جمهوری روسیه در ساعت ۱۵:۴۰ به وقت مسکو انتشار یافت و بیانیه دفتر ریاست جمهوری ایران در ساعت ۱۸:۰۸ به وقت تهران. با احتساب نیم ساعت تفاوت زمانی بین مسکو و تهران و تفاوت بین وقت تابستانی روسیه با وقت معمولی در ایران، فاصله‌ای یک ساعت و نیمه بین انتشار دو بیانیه هست. این می‌تواند امری عادی باشد و نشانگر کندی کار در دفتر ریاست جمهوری ایران. اما مضامین متفاوت دو بیانیه پرسشهایی را هم به میان می‌کشد. در بیانیه ریاست جمهوری روسیه آمده است:

«رؤسای جمهور دو کشور با جزئیات به صحبت درباره وضعیت در خاورمیانه پرداختند که در نتیجه حمله هوایی اسرائیل به نهاد دیپلماتیک ایران در دمشق و اقدام تلافی جویانه ایران به وخامت گرانیده است. ولادیمیر پوتین اظهار امیدواری کرد که تمام طرفین با حساسیت خویشتنداری و به دور جدیدی از تقابل اجازه بروز ندهند که به معنای جنگیدن با عواقب فاجعه بار برای کل منطقه خواهد بود.

در مقابل ابراهیم رئیسی تأکید کرد که اقدام ایران یک اقدام اضطراری و محدود بود. همزمان او تأکید کرد که ایران به تشدید بیشتر اوضاع علاقه مند نیست. هر دو رهبر تأکید داشتند که مسأله حل نشده جدال فلسطین-اسرائیل ریشه تحولات جاری در خاورمیانه است.

سپس هر دو رئیس جمهور توافق کردند که به مناسبات ستراتیژیک خود بپردازند و ...».

این روایت کرملین است. [روایت دفتر ریاست جمهوری ایران](#) اما متفاوت است. آنجا می‌خوانیم:

«دکتر سید ابراهیم رئیسی بعد از ظهر امروز سه‌شنبه در صحبتی تلفونی با «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهور روسیه ضمن قدردانی از موضع اصولی و سازنده دولت روسیه در قبال دفاع مشروع جمهوری اسلامی ایران، در پاسخ به اقدام تجاوزکارانه رژیم صهیونیستی علیه کنسولگری ایران در سوریه، این اقدام تروریستی را نقض صریح قوانین بین‌المللی از جمله کنوانسیون وین و تهدیدی جدی علیه صلح بین‌المللی دانست و تصریح کرد: نقش مخرب امریکا و برخی کشورهای غربی و بی‌عملی و ناکارآمدی نهادهای بین‌المللی از جمله سازمان ملل و شورای امنیت در برخورد با اقدام تجاوزکارانه رژیم صهیونیستی در حمله به کنسولگری ایران در سوریه موجب شد، جمهوری اسلامی ایران در راستای اعمال حق دفاع مشروع خود بر اساس ماده ۵۱ منشور ملل متحد، عملیاتی را علیه همان مراکزی که علیه ما شرارت کرده بودند، طراحی و اجراء کند.

رئیس‌جمهور با بیان این که عملیات "وعدۀ صادق" با هدف تنبیه متجاوز با موفقیت انجام شده است، تأکید کرد: قاطعانه اعلام می‌کنیم هر گونه اقدام علیه منافع ایران را سهمگین‌تر، گسترده و دردناک‌تر از قبل پاسخ خواهیم داد.

دکتر رئیسی ضمن قدردانی از تلاش‌های دیپلماتیک دولت روسیه برای خنثی کردن توطئه‌های امریکا و برخی کشورهای غربی در شورای امنیت سازمان ملل، تصریح کرد: به آن دسته از کشورهایی که با رویکردی دوگانه در مواجهه با جنایات رژیم صهیونیستی، از افزایش تشنجهای در منطقه ابراز نگرانی می‌کنند، توصیه می‌کنیم برای حفظ ثبات و امنیت منطقه، از حمایت خود از نسل‌کشی و جنایت‌گری صهیونیست‌ها علیه مردم مظلوم فلسطین دست بردارند.

«ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهور روسیه نیز در این مکالمۀ تلفونی ضمن محکوم کردن اقدام تروریستی رژیم صهیونیستی علیه کنسولگری جمهوری اسلامی ایران، این اقدام را خلاف همه موازین و مقررات بین‌المللی دانست و تصریح کرد: آنچه از سوی جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به این اقدام جنایتکارانه و در سایه انفعال شورای امنیت اتفاق افتاد، بهترین روش برای تنبیه متجاوز و جلوه‌ای از درایت و عقلانیت رهبران ایران بود.

رئیس‌جمهور روسیه با انتقاد شدید از رفتار امریکا و برخی کشورهای غربی در تشنجه‌زائی در منطقه، تصریح کرد: ما اطمینان داریم جمهوری اسلامی ایران از جمله پایه‌های اصلی ثبات و امنیت در منطقه است.»

تفاوت در اظهارات هر دو رئیس‌جمهور در بیانیه ایران کاملاً به چشم می‌خورد. چه در رابطه با ابراهیم رئیسی که بیانیه کرملین به «اضطراری و محدود» نامیدن اقدام ایران از سوی او اشاره می‌کند و در مقابل بیانیه دفتر ریاست جمهوری ایران به قاطعیت ایران می‌پردازد و این که ضربه بعدی «سهمگین‌تر، گسترده و دردناک‌تر» خواهد بود. اثری از اضطرار و محدودیت در آن نیست.

اما تفاوت اصلی در اظهارات پوتین است که در بیانیه کرملین منحصراً تأکید وی بر ضرورت خویشتنداری در تشدید اوضاع مورد اشاره قرار گرفته است و در بیانیه ایران به طور آشکار نه تنها محکوم کردن اقدام اسرائیل در حمله به کنسولگری را در بر دارد، بلکه همچنین و صراحتاً اقدام جمهوری اسلامی را بهترین روش برای تنبیه متجاوز می‌نامد. و این چیز کوچکی نیست. چنین بیان صریحی از جانب پوتین به معنای قطع امید کامل روسیه به بهبود مناسبات با اسرائیل از یک سو و قرار دادن علنی آن کشور در کمپ امریکا و ناتو خواهد بود و از طرف دیگر اعلام رسمی این که نزاع فلسطین-اسرائیل اکنون دیگر تبدیل به بخشی از جدال بزرگ ژئوپلیتیک بین دو اردوگاه مدافعان نظم تک قطبی و نیروهای رو به عروج جهان چند قطبی شده است. اما آیا او حقیقتاً این اظهارات را بر زبان آورده است؟

کدام یک درست می‌گویند؟ بیانیه کرملین یا بیانیه دفتر ریاست جمهوری ایران؟ و اینجا آن یک ساعت و نیم اختلاف زمان انتشار هم می‌تواند معنی داشته باشد. به ویژه این که از سوی دفتر ریاست جمهوری روسیه تکذیبیه مستقیم یا غیر مستقیمی هم در رابطه با اظهارات منسوب به او در بیانیه ایران به عمل نیامده است و در خبرها نشانی از آن نیست که

اسرائیل در رابطه با این اظهارات از روسیه توضیح خواسته باشد. امری که البته هم می‌تواند ناشی از این باشد که اسرائیل روایت ایران را غیر واقعی می‌داند و هم البته ناشی از آن که اسرائیل هم نسبت به روسیه قطع امید کرده باشد. رویکرد نمایندگان دیپلماسی روسیه در هفته‌های اخیر نسبت به اقدامات اسرائیل بیشتر تأیید کننده حالت دوم است. شاید حقیقتاً بیانیه ایران به این دلیل دیر تر منتشر شد که نحوه انعکاس مواضع پوتین با خود مقامات روسیه تنظیم شود و بیانیه ایران آن چیزی را بیان کند که روسیه مستقیماً و در بیانیه خود قصد اجتناب از آن را داشت. روزها و هفته‌های آینده بیشتر روشن خواهد کرد.

پی نوشت:

ام. ک. بادراکومار به [جزئیات قابل توجه دیگری](#) نیز اشاره می‌کند. صحبت بین رئیسی و پوتین به درخواست رئیسی صورت گرفته بود همچنان که یک روز پیش از آن به درخواست امیر عبداللهیان صحبتی بین او و لاوورف وزیر امور خارجه روسیه انجام گرفته بود. نکته مهمتر این که یک روز پیش از این صحبت نیز یک صحبت تلفونی بین نیکلای پاتروشف رئیس شورای امنیت ملی روسیه و همتای اسرائیلی وی تساجی هانگی صورت گرفته بود. بادراکومار اشاره می‌کند که در صحبت بین رئیسی و پوتین مسأله تأکید دو رئیس جمهور بر «آتش بس فوری و کاهش آلام مردم غزه و دستیابی به حل دیپلماتیک و مسالمت آمیز بحران» نیز تأکید شد. دمیتری پسکوف سخنگوی ریاست جمهوری روسیه روز بعد از صحبت رئیسی و پوتین به صحبت های «سازنده» ای اشاره کرد که برای حل تشنج تشدید شده در آسیای غربی در جریان هستند.

بهمن شفیق

۳۰ فروردین- حمل- ۱۴۰۳

۱۸ اپریل ۲۰۲۴